A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2015. július 16.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Kartellek — Az ügyfélkör felosztásának módjai a magánnyugdíjalapok piacán — Az EUMSZ 101. cikk értelmében vett versenykorlátozás fennállása — A tagállamok közötti kereskedelem érintettsége”

A C-172/14. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Înalta Curte de Casație și Justiție (Románia) a Bírósághoz 2014. április 7-én érkezett, 2014. február 13-i határozatával terjesztett elő az előtte

az **ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA**

és

a **Consiliul Concurenței**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta (előadó) tanácselnök, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, J. L. da Cruz Vilaça és C. Lycourgos bírák,

főtanácsnok: N. Wahl,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. február 11-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA képviseletében I. Hrisafi és R. Vasilache avocați,

– a Consiliul Concurenței képviseletében B. Chirițoiu, A. Atomi és A. Gunescu, meghatalmazotti minőségben,

– a román kormány képviseletében R.-H. Radu, A. Buzoianu és A.-G. Văcaru, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: román.

– az Európai Bizottság képviseletében A. Biolan, M. Kellerbauer és L. Malferrari, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2015. április 23-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése c) pontjának értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az ING Pensii – Societate de Administrare a unui Fond de Pensii Administrat Privat SA (a továbbiakban: ING Pensii), egy magánnyugdíj-pénztári alapot kezelő társaság, és a Consiliul Concurenței (versenytanács) közötti, ez utóbbi azon határozatának megsemmisítése iránti kérelem tárgyában indult jogvitában terjesztették elő, amely ezt a társaságot bírság fizetésére kötelezi amiatt, hogy az a magánnyugdíj-alapok román piacán fennálló verseny korlátozására irányuló megállapodásban vett részt.

Jogi háttér

3 A versenyről szóló 21/1996. sz. törvény módosított változatának (*Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2014. április 3-i 240. szám; a továbbiakban: 21/1996. sz. törvény) 5. cikke előírja:

„(1) Tilos minden olyan, gazdasági szereplők vagy azok társulásai közötti kifejezett vagy hallgatólagos megállapodás, e társulások által hozott döntés és összehangolt magatartás, amelynek célja vagy hatása a romániai piacon vagy annak egy részén belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

[…]

c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása […]”

4 A magánnyugdíjpénztárakról szóló 411/2004. sz. törvény módosított változatának (*Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2007. július 18-i 482. szám; a továbbiakban: 411/2004. sz. törvény) szabályozza e nyugdíjalapok alapítását, szervezetét, működését és felügyeletét. Amennyiben kötelező a magánnyugdíjpénztárhoz való csatlakozás, arra a Casa Națională de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale (a nyugdíjat és az egyéb társadalombiztosítási ellátásokat kezelő országos pénztár, a továbbiakban: CNPAS) ellenőrzése alatt kerül sor.

5 A 411/2004. sz. törvény alapján a Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (magánnyugdíjpénztár-felügyeleti hatóság) a 2007. július 25. és 2007. október 9. közötti időszakban 18 társaságot – amelyek célja a magánnyugdíjalapok kezelése – ismert el oly módon, hogy mindegyik társaság csak egy magánnyugdíjalapot kezelhet Romániában.

6 A 411/2004. sz. törvény 30. cikke így rendelkezik:

„(1) A legfeljebb a 35. életévüket betöltött, […] az állami nyugdíjrendszerbe járulékot fizető személyek kötelesek valamely magánnyugdíjpénztárba belépni.

[...]”

7 E törvény 31. cikke kimondja:

„Egy személy egyidejűleg nem lehet több, a jelen törvényben szabályozott nyugdíjpénztár tagja, és csak egy számlával rendelkezhet annál a nyugdíjpénztárnál, amelybe belépett […].”

8 Az említett törvény 32. cikke előírja:

„(1) A személy az egyéni belépési nyilatkozatnak a saját kezdeményezésére, vagy az adott pénztár nyilvántartó szerv általi kijelölését követően történő aláírásával válik a nyugdíjpénztár tagjává.

(2) A belépési nyilatkozat aláírásakor a tag tájékoztatást kap a magánnyugdíjpénztár rendszerének feltételeiről, különösen az annak rendszerében érintett felek jogairól és kötelezettségeiről, a pénzügyi, technikai és egyéb kockázatokról, valamint e kockázatok természetéről és megoszlásáról.

[…]”

9 Ugyanezen törvény 33. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A nyilvántartó szerv intézkedik annak a személynek az véletlenszerűen hozzárendelt nyugdíjpénztárba történő beléptetéséről, aki a törvényben előírt belépési kötelezettségét négy hónapon belül nem teljesíti.

(2) A véletlenszerű hozzárendelésen alapuló beléptetésre az adott nyugdíjpénztárnak a beléptetés időpontjában fennálló taglétszámával közvetlenül arányos módon kerül sor.

[…]”

10 A magánnyugdíjpénztár-felügyeleti hatóságnak a magánnyugdíjpénztárba történő legelső belépésről és a tagok nyilvántartásba vételéről szóló, 18/2007. sz. rendelet módosított változatának (*Monitorul Oficial al României*, I. rész, 2007. november 2-i 746. szám; a továbbiakban: 18/2007. sz. rendelet) 5. cikke előírja:

„(1) A tagok szabadon dönthetnek a magánnyugdíjpénztár kiválasztásáról.

(2) Kötelező magánnyugdíjpénztári tagság esetén a tag maga kezdeményezheti a magánnyugdíjpénztárba való belépést, vagy a CNPAS intézkedik az érintett személy véletlenszerűen hozzárendelt magánnyugdíjpénztárba való beléptetéséről.

[…]

(6) A magánnyugdíjpénztárokba történő belépésre irányuló legelső eljárás 2007. szeptember 17-én kezdődik, és 2008. január 17-én zárul.”

11 A 18/2007. sz. rendelet 21. cikke értelmében:

„(1) Amennyiben a kéthavi jelentése keretében egy vagy több kezelőtársaság jelzi, hogy valamely személy több egyéni belépési nyilatkozatot írt alá, vagy megállapítást nyer, hogy e személy belépési nyilatkozata egy korábbi kéthavi jelentés alapján ideiglenesen érvényesnek tekinthető, a CNPAS felveszi az érintett személyt a kettős tagsággal rendelkező személyek elektronikus jegyzékébe.

(2) A CNPAS a kéthavi jelentés átvételét követő három munkanapon belül átadja az elektronikus jegyzéket a kezelőtársaságoknak és a hatóságnak.

[…]”

12 E rendelet 23. cikke kimondja:

„[...]

(3) A legelső belépési időszak lezárásakor azokat a személyeket, akikről a CNPAS megállapítja, hogy több egyéni belépési nyilatkozatot írtak alá, azon tagok nyilvántartásába veszik fel, akiknek a belépése »érvénytelen«, és e rendelet rendelkezéseinek megfelelően véletlenszerű hozzárendelés alapján felosztják.”

13 E rendelet 29. cikke ekként rendelkezik:

„A véletlenszerű hozzárendeléssel történő felosztásra irányuló eljárás lezárásakor a CNPAS magánnyugdíjpénztáranként érvényessé nyilvánítja a személyek belépését, és aktualizálja a tagnyilvántartásban szereplő adatokat.”

14 Ugyanezen rendelet 30. cikke kimondja:

„(1) A véletlenszerű hozzárendeléssel felosztott személyek tagnyilvántartásba történő felvételét követő öt munkanapon belül a CNPAS értesíti valamennyi kezelőtársaságot a véletlenszerű hozzárendeléssel beléptetett és a magánnyugdíjpénztárba általa érvényesen felvettnek nyilvánított személyek jegyzékéről.

[...]”

15 A 18/2007. sz. rendelet 31. cikke kimondja:

„Azon kezelőtársaság, amelybe a tagok a CNPAS általi véletlenszerű hozzárendelés révén léptek be, a magánnyugdíjpénztárba történő tagfelvételt követő tizenöt naptári napon belül köteles az utóbbiakat a magánnyugdíjpénztár elnevezéséről és kezelőtársaságáról tájékoztatni.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

16 Az ING Pensii egy nyugdíjpénztári alapot kezelő társaság, amely többek között a kötelező magánnyugdíjak romániai piacán tevékenykedik. E minőségében a Consiliul Concurenței vizsgálatot folytatott vele szemben a 21/1996. sz. törvény 5. cikke (1) bekezdésének és az EUMSZ 101. cikknek az esetleges megsértésére vonatkozóan.

17 2010. szeptember 7-i 39/2010. sz. határozatával a Consiliul Concurenței bírságot szabott ki tizennégy nyugdíjpénztári alapot kezelő társaságra, köztük az ING Pensii-re az e társaságok által kötött és az ügyfélkör felosztására irányuló megállapodások miatt. E megállapodások olyan személyeket érintettek, akik két belépési nyilatkozatot írtak alá különböző magánnyugdíjalapokkal az ezen alapokba való legelső belépési időszak során. A Consiliul Concurenței szerint e megállapodások megkötésével az érintett nyugdíjalapok egymás között egyenlő arányban felosztották e személyeket (a továbbiakban: kettős tagsággal rendelkező személyek), és ezáltal azok CNPAS általi hozzárendelését kívánták elkerülni.

18 2010. október 4-én a Curtea de Apel București (bukaresti fellebbviteli bíróság) előtt az ING Pensii elsődlegesen a 39/2010. sz. határozat hatályon kívül helyezését, másodlagosan pedig a kiszabott bírság összegének csökkentése céljából annak részbeni hatályon kívül helyezését kérte. E társaság arra hivatkozott, hogy a szóban forgó megállapodás nem ellentétes a 21/1996. sz. törvény 5. cikkének (1) bekezdésével, illetve hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének alkalmazási feltételei sem állnak fenn.

19 Az ING Pensii többek között azzal érvelt, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyként nyilvántartásba vett tagok felosztása nem felel meg a „kartell” fogalmának. Ezért semmilyen olyan hatás nem állapítható meg a kötelező magánnyugdíjalapok romániai piacán vagy annak egy jelentős részén, amely akadályozta, korlátozta vagy torzította volna a versenyt. Az ING Pensii arra is hivatkozott, hogy az e nyugdíjalapok közötti versenyt nem küszöbölték ki, mivel azok a legelső belépési időszakban versenyhelyzetben álltak.

20 A Consiliul Concurenței előadta, hogy az érintett nyugdíjalapok – köztük az ING Pensii – között létrejött megállapodások versenyellenes jellegének megállapításához figyelembe kell venni a kötelező magánnyugdíjalapok kezelése piacának létrehozását és működését megalapozó jogi keretet, valamint azon piac sajátosságait, amelyen ezeket a megállapodásokat megkötötték.

21 A Curtea de Apel Bucureşti 2012. február 6-án hozott ítéletével elutasította az ING Pensii keresetét. Ez utóbbi fellebbezést nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz. Többek között arra hivatkozott, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására vonatkozó, a törvényben előírttól eltérő számítási mód választása nem ütközik a 21/1996. sz. törvénybe, hanem legfeljebb a kötelező magánnyugdíjakra vonatkozó különös szabályozásba. Ezenkívül – amennyiben a kérdéses megállapodás a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására szorítkozott – nem torzíthatta a versenyt a szóban forgó piacon, mivel e személyek, akiknek száma nem haladta meg a piac 1,5%-át, nem képezték a nyugdíjalapok közötti verseny tárgyát.

22 Az ING Pensii a kérdést előterjesztő bíróság előtt azt is kifejtette, hogy semmilyen gyakorlati vagy gazdasági érdeke nem fűződik a kettős tagsággal rendelkező személyek egyenlő arányban történő felosztásához, mivel 2007. október 15-én már a legnagyobb piaci részesedéssel rendelkezett. Ezenkívül az alapügyben szereplő megállapodások kedvező hatásokat váltottak ki azáltal, hogy hatékonyabbá tették a kötelező magánnyugdíjpénztárakba történő belépésre irányuló eljárást, mivel a tagoknak így nagyobb esélyük volt arra, hogy a választásukat tiszteletben tartják, mintha véletlenszerű hozzárendeléssel történt volna a felosztás.

23 Az ING Pensii végül arra hivatkozott, hogy a jelen ügyben a kötelező magánnyugdíjalapok nemzeti piacán semmilyen, a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására irányuló számítási mód megválasztása következtében kialakult piacfelosztó hatás bizonyítására nem került sor. Mivel olyan megállapodásokról van szó, amelyek az érintett romániai piac csekély arányát érintik, nyilvánvaló, hogy a tényleges vagy potenciális hatásaik elhanyagolhatók, és semmi esetre sem olyan jellegűek, amelyek hatást gyakorolhatnak az Unió szintjén az érintett piacra.

24 A Consiliul Concurenței az ING Pensii fellebbezésének elutasítását kérte arra hivatkozva, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására irányuló megállapodások torzítják a versenyt a kötelező magánnyugdíjalapok piacán, és így annak célja önmagában versenyellenes. Az ugyanis, hogy valamely megállapodás negatív hatással járhat-e, valamint a piacok, illetve a beszerzési források felosztásában megnyilvánuló jogsértés megállapítása nem a ténylegesen felosztott ügyfelek számától függ, ez a kérdés a kartell konkrét hatásainak körébe tartozik.

25 E körülmények között határozott úgy az Înalta Curte de Casație și Justiție (legfelsőbb semmítő- és ítélőszék), hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé:

„Az ügyfelek felosztásán alapuló gyakorlat esetén az ügyfelek meghatározott konkrét száma releváns-e annak megítélése szempontjából, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében fennáll-e a verseny jelentős torzításának feltétele?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

26 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést teszi fel, hogy az ügyfélkör felosztására irányuló megállapodásokkal érintett személyek száma bír-e relevanciával az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében meghatározott egyik feltétel tekintetében, mely szerint valamely kartell akkor kerül e rendelkezés hatálya alá, ha alkalmas a belső piacon belüli verseny korlátozására.

27 Az alapügyben szereplő ténybeli körülményekre tekintettel akként kell érteni az előterjesztett kérdést, hogy az arra irányul, úgy kell-e értelmezni az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését, hogy az ügyfélkör felosztására irányuló olyan megállapodások, mint amilyeneket az alapügyben a magánnyugdíjalapok kötöttek, versenyellenes célú kartellnek minősülnek, és a belső piacon belüli verseny korlátozásának fennállására vonatkozó feltétel tekintetében releváns-e az e megállapodásokkal érintett ügyfelek száma.

28 Ezzel kapcsolatban emlékeztetni kell arra, hogy valamely megállapodás, vállalkozások társulása által hozott döntés vagy összehangolt magatartás akkor tartozik az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében foglalt tilalom hatálya alá, ha hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és „célja vagy hatása” a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.

29 A versenykorlátozó „célú” és a versenykorlátozó „hatású” összehangolt magatartások között felállítandó elhatárolás kapcsán emlékeztetni kell arra, hogy e feltételeknek nem egyszerre, hanem vagylagosan kell fennállniuk.

30 Az LTM-ítélet (56/65, EU:C:1966:38) óta érvényes állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis e feltételeknek a „vagy” kötőszó használatával jelzett vagylagos jellege miatt először is meg kell vizsgálni az összehangolt magatartás tulajdonképpeni célját, figyelembe véve azt a gazdasági környezetet, amelyben alkalmazásra kerül. Amennyiben azonban ezen összehangolt magatartás rendelkezéseinek elemzése nem tár fel a verseny tekintetében elegendő károssági fokot, meg kell vizsgálni annak hatásait, és annak megtiltásához olyan tényezők együttes megléte szükséges, amelyek azt bizonyítják, hogy a verseny működése érezhetően akadályozva, korlátozva volt, vagy torzult (lásd: Beef Industry Development Society és Barry Brothers ítélet, C-209/07, EU:C:2008:643, 15. pont; T-Mobile Netherlands és társai ítélet, C-8/08, EU:C:2009:343, 28. pont).

31 Ami a „cél általi korlátozás” fogalmát illeti, meg kell jegyezni, hogy a vállalkozások közötti összejátszás bizonyos típusai a verseny tekintetében önmagukban elegendő károssági fokot mutatnak a rendes verseny megfelelő működésére ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy hatásaik vizsgálata nem szükséges (lásd ebben az értelemben: CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 49. és 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 E tekintetben az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a rendes verseny megfelelő működése szempontjából különösen káros összejátszási formáknak minősülnek azok a megállapodások, amelyeknek jellegüknél fogva az a céljuk, hogy felosszák a szolgáltatásokat igénybe vevő ügyfélkört. Így az ügyfélkör felosztásáról szóló megállapodások – az árakról szóló megállapodáshoz hasonlóan – nyilvánvalóan a legsúlyosabb versenykorlátozások kategóriájába tartoznak (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Stichting Administratiekantoor Portielje ítélet, C-440/11 P, EU:C:2013:514, 95. és 111. pont).

33 A Bíróság azt is hangsúlyozta, hogy annak értékeléséhez, hogy valamely vállalkozások közötti megállapodás vagy vállalkozások társulása által hozott döntés ilyen jellegzetességekkel rendelkezik-e, a rendelkezéseinek tartalmát és az általa elérni kívánt célkitűzéseket, valamint azt a gazdasági és jogi hátteret kell megvizsgálni, amelybe a megállapodás illeszkedik. Az említett háttér értékelése keretében figyelembe kell venni az érintett termékek vagy szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit is (lásd: CB kontra Bizottság ítélet, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Ebből következik, hogy annak meghatározásához, hogy az alapügyben szereplő gyakorlatok ilyen „cél általi" korlátozásnak minősülhettek-e, az ítélkezési gyakorlat ezen megállapításai alapján kell azokat értékelni.

35 Ami elsősorban az alapügyben szereplő kartell tartalmát illeti, nem vitatott, hogy az ING Pensii összehangolta magatartását más társaságokkal az érintettek – vagyis a kettős tagsággal rendelkező személyek – meghatározatlan számának az ezen összehangolásban részt vevő magánnyugdíjalapok között egyenlő részben történő felosztása céljából.

36 Amint azt a Consiliul Concurenței megállapította, és amint az a Bíróság rendelkezésére álló ügyiratból kiderül, az alapügyben szereplő megállapodások még az előtt létrejöttek, és még azt megelőzően megkötötték azokat, hogy az érintett személyek valamely magánnyugdíjalapokba való belépésére irányuló eljárásra sor került volna. E társaságok ugyanis azt tervezték, hogy sok személy nemcsak egy, hanem több nyugdíjalapba lép be.

37 Ami másodsorban az érintett magánnyugdíjalapok által követett célt illeti, meg kell jegyezni, hogy a kettős tagsággal rendelkező személyek felosztására irányuló kétoldalú megállapodások célja az volt, hogy az érintett személyek – az alkalmazandó jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen, és ezért az alapügyben szereplő gazdasági ágazatban tevékenykedő más társaságok kárára – a gazdasági szereplők egy korlátozott köréhez csatlakozzanak.

38 A megállapított kartell tehát arra irányult, hogy az érintett piacon megerősítse e magánnyugdíjalapok mindegyikének helyzetét azon versenytársainak helyzetéhez képest, amelyek nem vettek részt a kérdéses összehangolt magatartásokban.

39 Így a jelen ítélet 32. pontjában szereplő megfontolásoknak megfelelően e megállapodások a rendes verseny megfelelő működésével nyilvánvalóan ellentétes célt követnek.

40 Harmadsorban, ami azon gazdasági és jogi hátteret illeti, amelybe az alapügyben szereplő megállapodások illeszkednek, legelőször is emlékeztetni kell arra, hogy a kötelező magánnyugdíjalapok ezen új piacának létrehozására viszonylag rövid idő, nevezetesen négy hónap alatt került sor, amelynek végére ezen alapok mindegyikének piaci részesedése meghatározásra került.

41 Ezt követően arra is rá kell mutatni, hogy a nemzeti szabályozás kötelezővé tette az érintett személyek belépését az e célból elismert 18 magánnyugdíjpénztár valamelyikébe, és hogy e belépés csak a CNPAS-nál történő nyilvántartásba vételének időpontjában vált jogilag érvényessé.

42 Egyebekben e jogszabálynak megfelelően az olyan személyeket, akik több ilyen alapkezelővel kötöttek szerződést, úgy kellett tekinteni, mint akik nem teljesítették érvényesen a belépést, és akiket az említett egyes alapokba érvényesen belépett taglétszámmal közvetlenül arányos módon kellett ezen alapok között felosztani.

43 Az említett jogszabály továbbá előírta, hogy az a személy, aki érvényesen belépett valamelyik elismert magánnyugdíjalapba, két éven belül csak jelentős díjfizetés terhe mellett változtathat tagságán.

44 Végül az érintett magánnyugdíjalapok az általuk szervezett összehangolások révén szándékosan kivonták magukat azon jogszabályi rendelkezések alól, amelyek a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok beavatkozását követően és e személyek véletlenszerű felosztása alapján írták elő a kettős tagsággal rendelkező személyek beléptetését.

45 E körülmények között azon gazdasági és jogi háttér értékeléséhez, amelybe valamely kartell illeszkedik, a jelen ítélet 33. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően figyelembe kell venni az érintett szolgáltatások jellegét, valamint az érintett piac vagy piacok működésének és szerkezetének tényleges feltételeit.

46 A jelen esetben az érintett szolgáltatás jellegét, amelyet többek között az érintett személyek valamely magánnyugdíjalapba való belépésének törvényi kötelezettsége jellemez, a nemzeti szabályozás határozta meg. Így az alapügyben szereplő biztosítási termék könnyen azonosítható volt a potenciális ügyfelek számára, olyannyira, hogy erős versenyhelyzetet tapasztaltak több, e termék kínálásának céljából alkalmasnak minősített magánnyugdíjalap között.

47 Ebből következik, hogy az érintett magánnyugdíjalapok által szervezett összehangolások célja az volt, hogy lehetővé tegye számukra, hogy az új, kötelező magánbiztosítási piac megalakulásának kulcsfontosságú szakaszában befolyást gyakoroljanak e piac tényleges működési feltételeire.

48 Végül azon feltétel teljesüléséhez, hogy valamely megállapodás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében alkalmas legyen a tagállamok közötti kereskedelem befolyásolására, az szükséges, hogy e megállapodás objektív jogi vagy ténybeli tényezők összessége alapján kellő valószínűséggel lehetővé tegye, hogy közvetlenül vagy közvetetten, ténylegesen vagy lehetségesen olyan irányú hatást gyakoroljon a tagállamok közötti kereskedelmi szerkezetre, amely akadályozhatja a tagállamok között az egységes piac célkitűzéseinek megvalósítását. Mindenesetre e hatás nem lehet jelentéktelen (lásd: Javico-ítélet, C-306/96, EU:C:1998:173, 16. pont; Bagnasco és társai ítélet, C-215/96 és C-216/96, EU:C:1999:12, 47. pont; Dalmine kontra Bizottság ítélet, C-407/04 P, EU:C:2007:53, 90. pont).

49 Ami az egész tagállam területére kiterjedő kartell arra való alkalmasságát illeti, hogy hatást gyakoroljon a tagállamok közötti kereskedelemre, az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az ilyen kartell természeténél fogva azzal a hatással jár, hogy tartóssá teszi a nemzeti piacok szerinti részekre töredezést, akadályozva ezzel az EUM-Szerződés által célul kitűzött gazdasági keresztbefonódást (lásd: Vereeniging van Cementhandelaren kontra Bizottság ítélet, 8/72, EU:C:1972:84, 29. pont; Bizottság kontra Olaszrszág ítélet, C-35/96, EU:C:1998:303, 48. pont; Wouters és társai ítélet, C-309/99, EU:C:2002:98, 95. pont).

50 A jelen esetben a Bírósághoz benyújtott iratokból kiderül, hogy a szóban forgó szolgáltatások határon átnyúló jelleggel rendelkezhettek, mivel a valamelyik elismert alapba való belépésre vonatkozó kötelezettség alá tartozó személyek és munkáltatóik más tagállamokban is letelepedettek lehettek, és hogy a Romániában létrejött nyugdíjalapok más tagállamokban található társaságokhoz is tartozhattak.

51 Ugyanis, habár igaz, hogy a kötelező magánnyugdíjalapok ezen új piacára való belépés a Romániában e célból alkalmasnak minősített társaságokra korlátozódott, az alapügyben szereplő kartell nehezebbé tette azon társaságok számára a romániai piacszerzést, amelyek a román területen kívül voltak letelepedve, azonban az érintett gazdasági ágazatban is szolgáltatásokat kívántak nyújtani.

52 E helyzetet tehát úgy kell tekinteni, mint amely hatást gyakorolhat az Unió belső piacán belüli kereskedelemre.

53 Ebből következik, hogy az alapügyben szereplő megállapodások tulajdonképpeni céljuknál fogva az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének értelmében vett versenykorlátozó megállapodásoknak minősíthetők.

54 E körülmények között az alapügyben szereplő felosztási megállapodások által konkrétan érintett személyek száma nem releváns az ilyen versenykorlátozás fennállására vonatkozó következtetés levonásához.

55 Amint ugyanis főtanácsnok indítványának 83. pontjában megállapította, valamely, felosztásra vonatkozó megállapodás versenyellenes célja, pontosabban az e megállapodás arra való alkalmassága, hogy a piacon negatív hatásokat váltson ki, nem a ténylegesen felosztott ügyfelek konkrét számától függ, hanem kizárólag az említett megállapodás szövegétől és objektív céljaitól, amelyeket megkötésének gazdasági és jogi háttere fényében kell értékelni.

56 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ügyfélkör felosztására irányuló olyan megállapodások, mint amilyeneket az alapügyben a magánnyugdíjalapok kötöttek, versenyellenes célú kartellnek minősülnek anélkül, hogy az e megállapodásokkal érintett ügyfelek száma releváns lenne a belső piacon belüli verseny korlátozásának fennállására vonatkozó feltétel értékelése céljából.

A költségekről

57 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az ügyfélkör felosztására irányuló olyan megállapodások, mint amilyeneket az alapügyben a magánnyugdíjalapok kötöttek, versenyellenes célú kartellnek minősülnek anélkül, hogy az e megállapodásokkal érintett ügyfelek száma releváns lenne a belső piacon belüli verseny korlátozásának fennállására vonatkozó feltétel értékelése céljából.

Aláírások